

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Dějiny Židů v Městci Králové.

Zpracoval

Jaroslav Polák-Rokycana, Praha.

Žid. náb. obec v Městci Králové utvořila se z 36 politických obcí soudního okresu královéměstského, z nichž — až na Činěves —, nebyla předtím žádná samostatnou nábož. obcí. V Činěvsi samé byla žid. o. od nepamětných dob a zanikla teprve r. 1918, kdy byla připojena k žid. náb. obci královéměstské.

V Královém Městci scházivala se dříve žid. o. porůznu v malé (dosud existující) modlitebně, avšak za starostenství Emanuela Kleina (v l. 1902—1925) postavila si obec nádhernou synagogu, která slouží k ozdobě města a ke cti žid. náb. obce.

Záhy se vytvořil spolek Chewra-kadiša zakoupil též prostorný hřbitov, který je pro celý okres centrálním pohřebištem všech israelitů.

Druhým starostou (v l. 1927—1929) byl Daniel Langweil a od té doby je starostou obce Mořic Polák, obchodník v Městci Králové a Josef Stránský, který je dlouhá léta místostarostou. Obec vydržovala dříve žid. náb. školu, na níž působila velká řada rabínů a učitelů. Tak zde působil několik let rb. M. Weil z Poděbrad a naposledy — do r. 1907 — rb. J. Löwy; poté zastával tu funkci rb. Adolf Melion z Nového Bydžova do svého skonu r. 1929. Od těch dob je místo rabína pro nepatrnost obce neobsazeno. Písemnosti obce vyřizuje svědomitě po řadu let obchodník Max Lederer v Městci Králové.

R. 1894 byla ona něm. žid. škola zrušena. Vyšla z ní velká řada věhlasných mužů: spisovatel MUDr. Adolf Lípa-Bey, odborný lékař a první konsul

československý v Egyptě, plukovník Rudolf Lípa, dříve v minist. války ve Vídni, nyní MNO. v Praze, Emanuel Klein, dlouholetý starosta žid. obce a člen městské rady, známý lidumil, všeobecně vážený, rovněž i Daniel Langweil, továrník zboží perletářského a galalitového a j. v.

Matrika židovská vykazuje v starších dobách jisté mezery, avšak od r. 1918 je vzorně vedena. Protože zde knihy žid. matriky byly zavedeny již po vydání josefinského ediktu, nejsou na farním úřadě žádné žid. zápisy; také se nám nedochovaly žádné starší listiny o žid. dějinách z této obce. Králové Městec měl totiž své katastrofy, z nichž nejtěžší jej postihla r. 1792, kdy celé město lehlo popelem. Proto se také nedochovalo valně listin z dějin města Král. Městce. V městském museu byl uložen archiv ze zámku dy-mokurského, který náležel dříve hrabatům Czerninovým a který byl r. 1918 zabaven. Správcem městského musea je řídicí učitel v. v. Josef Mladějovský, kronikářem města je odb. učitel Karel Trojan v Městci Král., autor knihy „Kronika města Král. Městce“; jemu vděčíme za podrobné informace, jichž jsme zde použili.

V Král. Městci je — po způsobu téměř všech obcí v Čechách —, též důstojný památník se jmény padlých vojáků v bojích za osvobození vlasti. Na pomníku čteme m. j. i jména tří zdejších žid. vojáků: Emanuel Klein ml., Karel Stránský a Rud. Hlaváč. Čest jejich památce!